

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Naturerhverv.dk

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

midt
regionmidtjylland

Derudover har projektet fået støtte fra Kvæga-
afgiftsfonden, Region Midtjylland samt kom-
munerne Ringkøbing-Skjern, Skive, Holstebro
og Randers.

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

FOODCULTURE.DK

Græssende kødkvæg, der går ude hele eller store dele af året er med til at holde naturarealer åbne, så de ikke gror til i skov og buskads. Det er afgørende for en række dyre- og plantearters overlevelse. Men lige nu får 150.000 hektar, der er udset til naturpleje lov til at gro til. (Colourbox)

Naturpleje: Vi svinger 150.000 hektar natur

Landmænd frygter bøder og underskud ved at satse på græssende kødkvæg, der kan pleje naturen. Derfor får 150.000 hektar plejekrævende natur lov til at gro til i buskads og skov.

25. sep 2014 kl. 09:53 af Mads Pedersen

Sommerfugle, vilde bier og den vilde orkidé er blot få af de mange vilde dyre- og plantearter, der er i fare for at forsvinde i Danmark. Derfor er der en politisk ambition om at pleje 340.000 hektar lysåbne naturområder, hvilket svarer til 8 pct. af hele Danmark. Men i dag bliver 150.000 af disse hektar slet ikke plejet, viser de seneste opgørelser fra Københavns Universitet.

Naturen lider under manglende pleje

Når naturområderne ikke bliver plejet, vokser det til i buskads og skov, og det går hårdt ud over biodiversiteten, som man netop vil forsøge at værne om. Det fortæller Rasmus Ejrnæs, der er seniorforsker på Institut for Biodiversitet på Aarhus Universitet:

"Alle andre steder end her i Europa er naturen noget, der bare skal passe sig selv. Men herhjemme har vi udryddet alle de store vilde dyr i naturen, og derfor er der behov for nogle store græssende dyr, der kan leve ude året rundt og holde arealer åbne ved at gnave buske ned og svække træerne. Det skaber en dynamik og variation, som er vigtig for biodiversiteten."

Engområder, overdrev, heder og moser med et rigt dyre- og planteliv er blandt de udsatte områder, der er i fare for at vokse til, men også skovenes natur har gavn af græssende dyr. Derfor efterlyser Rasmus Ejrnæs nye regler, der kan få flere landmænd til at sætte dyr ud på de mange naturarealer, hvor der i dag ikke er græssende dyr.

NATURPLEJE I DANMARK

340.000 hektar er udtaget til såkaldt §3-natur, der kræver naturpleje. Ansvaret ligger hos jordejerne, der kan være både staten, kommunerne og private jordejere.

Godt 44 pct. svarende til 150.000 af disse hektar bliver dog ikke plejet i dag.

Det betyder, at enge, strandenge, overdrev, heder og moser, der typisk har en stor biodiversitet vokser til med buske og træer.

85 pct. af de uplejede arealer er mindre end fem hektar, hvilket typisk kræver forholdsmæssigt flere ressourcer at pleje.

Pressede dyr og planter

Blandt de dyre- og plantearter, der har

Landmænd tør ikke satse på dyr til naturpleje

Røde tal på bundlinjen er desværre dagligdag for mange af de landmænd, der i dag har satset på robuste kvægracer, som kan gå ude hele eller store dele af året og pleje naturen. Tilskuddet er lavt, og reglerne er uklare, og derfor er det også svært at få flere landmænd til at investere i den driftsgren, fortæller Per Spleth, der er teamleder i Videncentret for Landbrug:

"Hvis der er negativ økonomi og risiko for at få store bøder, kan vi jo ikke anbefale landmænd at investere i dyrehold til naturpleje. Vi kan se en lang række landmænd, der har mulighed for at gå ind i denne driftsgren og få plejet noget af den natur, der lige nu står og vokser til. Men der er behov for nogle bedre rammer, før de vil tage springet."

Lige nu er der forhandlinger i gang med NaturErhvervsstyrelsen, og det ser ud til, at der fra 2015 kommer bedre rammer for naturplejen. De endelige forhold vil fremgå af regeringens Naturplan Danmark, der kommer i løbet af efteråret.

Landmand: Naturpleje er bare min hobby

På Eskjær Hovedgård nord for Skive lever Birger Schütte både af planteavl og svineproduktion. Han har også kvæg gående til at pleje naturen på nogle af sine arealer, men det er en ren tids- og pengerover, fortæller han:

"Min kone driller mig og siger, at det er min hobby. Og det har hun nok ret i, for jeg kan ikke tjene på kødsalget, selv om jeg prøver at få alt det tilskud for naturplejen, jeg kan. Jeg gør det, fordi naturen er en del af min virksomhed, og fordi jeg synes, at det er vigtigt at passe på naturen," siger Birger Schütte:

"Det er bittert, at mange landmænd helt afholder sig fra naturpleje, selv om de egentlig gerne vil. Og det er udelukkende af den årsag, at der er så meget usikkerhed om reglerne for tilskud."

LÆS OGSÅ Naturpleje betalers sig ikke

Venter på regeringens Naturplan Danmark

Fremtidens naturpleje bliver skitseret i regeringens Naturplan Danmark, der altså kommer i løbet af efteråret. Her håber Michael Leth Jess, der er direktør for Natur og Plan i Danmarks Naturfredningsforening, at der bliver bedre rammer for naturpleje med dyrehold til afgræsning:

"Det er helt afgørende for biodiversiteten, fordi naturen i Danmark er afhængig af samspillet med store dyr, der har været i landskabet i mange tusinde år. Dem er der ikke plads til i dag, og derfor overlever dele af naturen kun ved hjælp af afgræsning."

Selv om der allerede i dag er 150.000 hektar, der ikke bliver passet, mener Michael Leth Jess desuden, at der er behov for at udtage yderligere arealer fra opdyrkning.

"Det er stadig et plus for naturen, at få færre arealer under plov, selv om nogle af de udtagne arealer ikke bliver plejet. Udtagne arealer, der udvikler sig over krat til naturskov, vil også på længere sigt være en gevinst for både dyre- og plantelivet. Naturplejen kan så målrette de vigtigste områder."

Behov for fokus på forsømte arealer

I Videncentret for Landbrug mener Per Spleth ikke, at der er behov for at inddrage yderligere arealer. I stedet bør man have fuld fokus på at skabe bedre rammer for naturpleje på de 150.000 hektar, der i dag bliver forsømt:

"Udfordringen er ikke, at der mangler flere naturarealer. Udfordringen er, at de områder, der allerede eksisterer i dag, ikke bliver passet. For som det er i dag, får disse arealer lov til at vokse til med buskads og skov, der ikke giver plads til de dyre- og plantearter, som vi gerne vil passe på."

Det er bittert, at mange landmænd helt afholder sig fra naturpleje, selv om de egentlig gerne vil.

Birger Schütte, Eskjær Hovedgård

behov for de åbne naturtyper er: sommerfugle, vilde bier, viber, den vilde orkide samt en række markblomster og vilde urter.

Kilde: Københavns Universitet og Landbrug & Fødevarer